

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyel: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejlet több. :: Egyszer 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 161. szám * Főszerkesztő: **STAUBER JÓZSEF** * Szombat, 1930. július hó 19

Nem kisebbségi ügy!

Aradváros és tisztviselői között folyó perek élénken foglalkoztatják a romániai sajtót. A város tanácsának magyar tagjai, mint ismeretes, indítványt terjesztettek a közgyűlés elé azzal az intencióval, hogy e pereknek a városra nézve előnyös befejezése mihamarabb keresztül vitessék. Egyes laporganumok ebből a tényből politikai aktust igyekeznek kovácsolni és azt fejtegetik, hogy a Magyar Párt tagjai azért léptek akcióba, mert a város ellen pereskedő tisztviselők csekély kivétellel mind magyarok.

A Temesvárott megjelenő „Vestul” című napilap egyik legutóbbi számában ugyancsak ilyen formában tárja olvasói elé a napirenden levő kérdést. A nevezett újság, úgy tudjuk, közel áll a bánáti kormányzósághoz, a hasábjain megjelenő közlemények bizonyos autenticitás jellegét látszanak magukon viselni. *Bocu Sever*, a konciliáns bánáti kormányzó bizonyára nem kizárólag a Vestulból meríti értesüléseit, mert hiszen neki minden hivatalos adat rendelkezésére áll, nem is cáfolatképpen, hanem inkább az említett, különben nyugodthan-gu újság értesülésének kiegészítésére írjuk meg, hogy a szőnyegen fekvő kérdés nem kisebbségi, hanem városi közügy. Hogy a peres felek közül kinek van igaza, azt ne a sajtó döntse el, mely ritkán tud emancipálódni a párt szempontok alól, hanem döntse el a pártatlan bíróság.

Az ügyvel kapcsolatban megkérdeztük a városi tanács ülésén indítványtevők egyikét véleménye felől és a következő választ kaptuk:

— Mindenek előtt, meg kell állapítanom, hogy a kérdéses cikk informátora vagy nem volt kellően értesülve, vagy teljesen rosszakaraturu volt.

— Nem áll az, hogy a város és a tisztviselők között megegyezés jött volna létre az irányban, hogy a kérdéses fizetési különbözetet a város természetbeni adományokkal fogja kiegyenlíteni. Ezen adományokra csak most utólag kívánja a beszámítást gyakorolni a primaria.

— Nem áll az, hogy 120 per indult meg, hanem csak 72 s a pert indítók közül 41 román és 31 kisebbségi, tehát 57 százalék román és negyvenhárom százalék kisebbségi, nem pedig ahogy a „Vestul” cikke állítja, hogy 85 százalék kisebbségi. Ezt fontosnak tartom leszögezni, mert a kérdéses cikk a tanácsülésen elhangzott indítványokat a kisebbség politikai tevékenységnek kívánja feltüntetni, nyilván politikai célzattal. Mintahogy az előbb előadott arányszám mutatja, ez kisebbségi ügy nem lehet, de különben is mi a városházán nem politikát, hanem a polgárok érdekében álló városi közigazgatást akarunk folytatni.

— Meg kell azonban jegyezni, — folytatja informátorunk — hogy ha kisebbségi ügy lett volna, akkor is előhoztuk volna a kérdést, mert ez az ügy tisztázásra szorul. Egyebekben tegnapelőtt a Tábla harmadik ugynevezett nyári tanácsa, a harmadik peres csoport ügyében járulékokról, melyeket ez utóbbiak az évek tesülésem szerint a város jogi képviselője lemondott a tisztviselők javára ama természetbeni járulékokról, melyeket ez utóbbiak az évek folyamán élveztek.

A fent közölt hiteles adatok lemondják tehát a szóbanforgó kérdéstről a pártpolitikai színezet. Nem kisebbségi probléma ez, hanem városi közügy. Fogadják el ezt elfogulatlanul a hatóságok és a sajtó.

Vaida belügyminiszter rendeletére letartóztatják az antiszemita agitátorokat

Berindei és Dumitrescu lelkészeket is letartóztatják — A zsidó parlamenti klub követelése — A zsidó parlamenti csoport az antiszemita botrányok ügyében a királynál jelenik meg audiencián

Forradalommal fenyegetőzött egy bukovinai község küldöttsége

BUCURESTI, július 18. A zsidó parlamenti klub egy delegációja kereste fel ma délelőtt Vaida Sándor belügyminisztert, akinek hat pontban terjesztette elő a zsidó kisebbség követelését a borsai eseményekkel kapcsolatban.

A delegáció arra kérte a belügyminisztert, hogy körrendeletben utasítsa az alantas hatóságokat, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel akadályozzák meg az antiszemita agitátoroknak működését és a rendzavarókkal szemben haladéktalanul és a törvény teljes szigorával járjanak el. A legszigorubb szankciókat alkalmazzák azokkal szemben, akiknek részük volt a borsai események kirobbanásában. *Oszlasson fel a belügyminiszter minden olyan szervezetet, amelynek rejtett, vagy nyílt célja a nyugtalanság keltés és a zavargás szítás.*

A zsidó parlamenti klub szigorú rendszabályok foganatosítását kérte *Zelea Codreanu* vasgárdájával szemben, amely tudvalevőleg számos zsidóellenes atrocitás megszervezője és kirobbantója volt. Teljes kártérítést kérnek azon borsai zsidók számára, akik a rendzavarások folytán bármilyen anyagi vagy erkölcsi kárt szenvedtek.

Vaida belügyminiszter egy és fél óras expozében válaszolt a parlamenti klub tagjainak az írásos memorandumra. Az első pontra vonatkozólag kijelentette, hajlandó körrendeletet küldeni, bár meggyőződése, hogy a köztisztviselők letett esküjük alapján kötelesek engedelmeskedni a kormány parancsának és ezt általánosságban sehol sem szegték meg. A továbbiakra vonatkozólag a belügyminiszter kijelentette, hogy *saját fenntartása alatt az igazságszolgáltatás mindent el fog követni, hogy a rendzavarókkal szemben retortózt alkalmazzanak. Eppen ezért a legszigorubb rendeletet adta ki a bukovinai és máramarosi hatóságoknak Berindei és Dumitrescu lelkészek, valamint a zavargó diákok azonnali letartóztatására.*

Vaida belügyminiszter fejtegetése szerint a mozgalomnak gazdasági és szociális háttere van. Tudatában van annak, hogy ezen csak a gazdasági helyzet feljavításával segíthet a kormány. Arra kérte a parlamentereket, hogy minden olyan esetet hozzanak tudomására, amikor a hatóságok nem teljesítik kötele-ségüket.

Délben tizenkét órakor *Mayer Ebner* és *Fischer* szenátorok *Junian* igazságügyminiszternél jártak és elpanaszolták, hogy az igazságszolgáltatás nem teljesíti kötele-ségét és

„A zsidóság kutyája vagy”

MÁRAMAROSSZIGET, július 18. Szerdán este járt le az az ultimátum, amelyet Dumitrescu lelkész küldött a parasztok utján a borsai zsidóknak és amelyben a falu elhagyását közölte. A borsai zsidók érthető rettegésben töltötték el a szerdai napot. A kedélyek csak akkor csillapodtak le valamennyire, amikor a délutáni órákban megjelent Borsán *Sfetea kapitány*, a máramarosi csendőrlégió parancsnoka, aki huszonhat máramarosi csendőrségi segítségével megindította a nyomozást az ultimátum ügyében.

Sfetea kapitány a borsai község házára

teljes passzivitást tanusít a borsai esetben. Ha egyes helyeken meg is történik, hogy a rendzavarókat letartóztatják, az ügyesség nyomában szabadlábba helyezi őket. *Junian* igazságügyminiszter erre azt kérte a delegátusoktól, hogy konkrét esetekkel szolgáljanak.

A két szenátor erre elmondotta, hogy *Danila* diákvezért *Campolungon* és *Dornavatan* a csendőrök letartóztatták és állítólag *Nicolai Totu* közbenjárására az ügyesség mindkét ízben szabadlábba helyezte őket.

Az igazságügyminiszter erre kijelentette, hogy be fogja kérni a *Danila* ügyre vonatkozó aktákat és interveniál a nagyváradi táblai főügyésznél oly irányban, hogy a vádhatóságok végezzék kötele-ségüket.

A zsidó képviselők parlamenti csoportja kedden jelenik meg *Maniu* miniszterelnöknel és valószínűleg csütörtökön kerül a királyi audienciára sor.

A belügyminiszterium jelentést adott ki, amely szerint Bukovinában és Besszarábiában teljes rend uralkodik. Máramarosról a jelentés nem tesz említést. A jelentés kiemeli, hogy a zavargások nem kisebbségellenes jellegűek.

Costachescu közoktatásügyi miniszter tudomására hozták, hogy a rendzavarásokon feltűnő nagy számban vett részt a diákság. A közoktatásügyi miniszter rendeletet küldött a tartományigazgatóságokhoz, amelyben utasítja őket, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket, hogy a diákság tartózkodjon a demonstrációktól és az izgató tanárokkal szemben is kérlelhetetlen szigorral járjanak el.

BUCURESTI, július 18. A zsidó parlamenti klub ma délután öt órakor fogadta a külföldi hírlapírókat az Excelsiorban. *Dr. Mayer-Ebner* szenátor és *Landau* országgyűlési képviselő ismertették a bukovinai helyzetet és közölték, hogy Sucavában a parasztok nyolc órán keresztül megszállva tartották a prefektúra épületét és csak azután kezdtek meg a rombolást. A falvakban a legtöbb zsidó kereskedő üzletét lerombolták. A hatóság teljesen passzíven viselkedett a rombolásokkal szemben, pedig az ügyész személyesen is látta a rombolásokat. Ha a rendzavarók közül a csendőrök már valakit letartóztattak, úgy az ügyész szabadlábba helyezte. Besszarábiában olyan feszült a hangulat, amilyen csak az 1903-as orosz pogrom idejében volt. A borsai rendzavarást bűnös kezek munkájának tekintik, amelyhez nagyban hozzájárult a hatóság indolenciája is.

A parlamenti klub tagjai holnap jelennek meg *Maniu* miniszterelnök előtt, mielőtt *Maniu Curtea de Argesből* visszatér.

idézte az ultimátumot átadó paraszto-kat és megkezdte kihallgatásukat. A délután nyugodt atmoszférában telt el és már-már úgy látszott, hogy a karhatalom megjelenése lecsillapította a lelkészagitátorok harci kedvét.

Alighogy azonban az este beállott, ha diák tünt fel a borsai uccákon. A parasztság azonnal köréjü csoportosult és megkezdődött az újabb demonstráció a falu zsidó lakosságá ellen.

A késő esti órákban a polyánai templomban ismét félreverték a harangokat. A parasz-tok, akik a megtorlás nélkül hagyott tűzka-

SZAVAZO SZELVÉNY

37

AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTEM:

SZAVAZO SZELVÉNY

37

AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTEM:

tasztrófa óta különösen vérszemet kaptak, azonnal gyülekezni kezdtek a polyánai templomban. Alig egy óra leforgása alatt 600 paraszt gyűlt össze fejszékkel, kaszákkal fel-fegyverkezve a polyánai templom udvarán. Sfetea kapitány, aki teljhatalmu megbízást kapott felettes hatóságaitól a rend fenntartására, huszonhat csendőrével azonnal Polyánára indult. A késő esti órákban érkezett ki a faluba Sfetea kapitány. A templom udvarán rajonalba fejlődve, harci állásba találta a parasztokat, akik fenyegető magatartást vettek fel a karhatalommal szemben. Sfetea kapitány csendőreitől követve, bevonult a templom udvarára és felszólította a parasztokat hogy oszoljanak szét. Fenyegető morgás volt erre a válasz. A lelkészek biztatására a parasztok ordítani kezdtek.

— A zsidók küldtek téged ide! A zsidók kutyája vagy! Takarodj innen!

A fejszék és a kaszák fenyegetően emelkedtek a magasba. A helyzet kritikussá változott. A parasztok, a három lelkéssel az élükön, közeledni kezdtek a karhatalomhoz és körül akarták keríteni őket. A kapitány látta, hogy az alternatíva előtt áll: vagy lövet, vagy pedig visszavonul. Kirántotta revolverét és lépésben hátrálni kezdett. A csendőrök lövésre tartott fegyverrel követték példáját. Közben egy Strafunda Mihai nevezetű paraszt, a kapitány háta mögé lopódzott és felemelte fejszéjét, hogy leüsse Sfetea kapitányt, aki az utolsó pillanatban észrevette a reá leselkedő veszedelmet, revolverének agyával kiütötte támadójának kezéből a fejszét. Két csendőr ugrott oda, akik ártalmatlanná tették a parasztot és magukkal cipelték. A visszavonuló csendőröket egész Polyána határáig követték a parasztok. Visszavonulás közben sikerült a csendőröknek egy másik parasztot is elfogni. Borsán úgy Strafundát, mint a másik elfogott parasztot láncra verték és úgy kísérték el őket Szacsal községig. Péntek reggel azután Sfetea kapitány a két megvasalt parasztot Szacsalról autobuszon Máramaroszigetre utazott, ahol jelentést tett a történetekről felettes hatóságainak.

Éjszakai eskütétel a feszületre.

Polyánán ezalatt a három lelkész tanácskozással ült össze az egybegyűjtött parasztokkal. Megállapították, hogy Strafunda és társának letartóztatásával súlyos sérelem esett Borsá románságán, amelyet egy pillanatig sem hajlandók túrni. A tanácskozások a polyánai templomban egész éjszaka folytak, a borsai zsidók pedig ismét álmatlanul töltötték el egy éjszakát. A lelkészek megeskették a parasztokat a feszületre, hogy addig nem fognak nyugodni, amíg két társukat ki nem szabadítják.

Danila és Totu diákvezéreket tegnap délután szabadlára helyezték. A két diákvezér elhagyta a fővárost. Elutazásuk előtt kijelentették, hogy Erdélybe mennek körutra és ott fognak rendezni a nagy kamatterhek ellen tiltakozó gyűléseket.

SUCEAVA, július 18. Succava környékén megerősítették a katonaságot, mert az antiszemita agitátorok a mai napra nagyszabású gyűléseket hívtak össze a magas kamatterhek elleni ürügy alatt. A sorompókat katonaság őrzi, az országuton sűrű csendőrijárőrök őrkölnak. Suceava városát két század lovasság szállta meg, úgy, hogy a város területére semmiféle gyanús ember nem juthat be a hatóságok tudta nélkül. Tegnap este kisebb diákcsoport tüntetni próbált, de a hatóságok kelő időben beavatkoztak.

Bosaci község lakói küldöttséget menesztettek Crudu bukovinai h. tartományi igazgatóhoz. A küldöttség kijelentette, hogy a kormányban négy napi haladékot adnak a parasztok sérelmeinek orvoslására, de ha ez nem következik be, úgy ők lesznek az elsők, akik kikiáltják a forradalmat.

Feloszlatták a német birodalmi gyűlést

Nagy viharok közepette szavazták meg a feloszlatast — Közlársaságellenes tüntetés Berlinben — Szeptember 7-ikén lesznek az új választások

BERLIN, július 18. Ma megtörtént a német belpolitikai feszültség előre várható kirombanása. Az úgynevezett 48-ik diktatúra-paragrafus alkalmazása hatalmas izgalmat váltott ki az ellenzéki pártok körében és ma a szociáldemokraták, szociálisták, kommunisták szavazása következtében feloszlatták a birodalmi gyűlést. Loebé elnök délelőtt tíz órakor nyitotta meg a birodalmi gyűlést. Landbergh szociáldemokrata az első szónok, ki jogász szempontról bizonyítja, hogy a 48-ik paragrafus alkalmazása megsértette az alkotmányt.

Utána Wirth belügyminiszter emelkedik szólásra. Óriási zaj keletkezik, a belügyminiszter percekig nem tud szóhoz jutni. A nagy lármában, annyi kivehető, hogy a kormányt az ellenzék magatartása kényszerítette erre a lépésre. Ezután Ditrich pénzügyminiszter igyekszik igazolni, hogy az új adók kivetése a mun-

kanéllükiek felsegélyezésére vált szükségessé. Westarp gróf beszédében azt bizonyította, hogy miért kellett neki a kormány mellé állnia. Ezután szavazásra került a sor, ami nagy botrányok és óriási láрма közepette folyt le.

A szavazás eredményeként 236-an 221 ellenében a birodalmi gyűlés feloszlatast mellett foglaltak állást. A szavazás után a kommunisták az internacionálé eléneklése mellett vonultak ki a teremből. Künt az uccán hatalmas tömeg várakozott, amely, amikor megtudta, hogy a birodalmi gyűlést feloszlatták, köztársaságellenes tüntetésbe kezdett, de a rendőrség idejében közbelépett s gummibotokkal verte szét a tömeget.

Az új választás valószínűleg szeptember hetedikén lesz, mert a választási törvény kimondja, hogy a választásokat a birodalmi gyűlés feloszlatastól számítva, hatvan nap múlva kell megejteni.

Az új tánccal új színház alakul ki

Képek a harmadik német tánckongresszusról
Írta: Pataky Veronika.

München, július 18. A müncheni régi város háza ódon boltívei előtt a máj és holnapot reprezentáló pompázó, színes, internacionális tömeg hullámoz. Mintha szépversenyt rendeztek volna, felvonultatva Páris legújabb ruhakreációit is. Szébbnél-szebb termet, öntudatos fellépés, feltűnést keltő drága toilletek dominálnak itt és olyan vonzó erőt gyakorolnak, hogy az állandó idegenáradathoz szokott münchenieket is megállították egy-egy pillanatra.

Érdekes arcok kapnak meg. Első pillanatra egykedvűségig nyugodtnak látszanak, pedig minden impulzusra a kifejezések egész skálájával reagálnak. Egy új race megtestesülései, akik közelebb jutottak az élet megértéséhez. Ez a pillanatfelvétel rajzolódik ki a német tánckongresszus megnyitásánál, amelyen részt vett Berlin, Hamburg, Páris, London, Newyork, Stockholm, Budapest és Bécs minden táncművésze bizonyosságul annak, hogy az új művészi tánc terén a vezető szerep Németországa. A kongresszust München város polgármestere nyitotta meg és utána egy héten át naponta reggeltől késő éjjelig tárgyalások és bemutatók követték egymást. Két főte-

ma volt: a tánc mint önálló művészet és a művészi tánc, mint nevelési eszköz. Azt fejtették ki, hogy a táncnak — melyből mint valami őssejtből alakult ki a dráma — vissza kell szereznie helyét és tekintélyét a színpadon úgy, hogy a táncos ne csak mint betét szerepeljen, hanem a színdarab egész cselekvésfolyamatának ábrázolója legyen. Ebben látták a kivezető utat az Európát végigszántó színházkrízisből, amely a táncszaktekintélyek szerint nem a színház pusztulását, hanem csak egyik megjelenési formájának letűnését jelenti. Az új tánccal új színház kezd kialakulni, amelynek külső formája, berendezése, kifejező eszközei merőben különböznek a maiétól. A szemantikusan mozgó énekesek és színészek helyét mozgás- és tánckulturával belső akadályozottságtól felszabadított művészek foglalják el, akik egész testükkel, mint legkülönböző kifejező eszközzel igyekeznek érzéseiket tolmácsolni. Az új színpadon nincsenek festett színpalak, hanem színes fénykulisszák. A statiszták, balettek és táncbetétek helyét mozgáskorúsok és táncosok foglalják el. Az új színház a színpad és nézőtér mélyebb elementárisabb kapcsolatán épül fel.

A legnagyobb sikert Orpheus és Eurydike premierje aratta, az Operában. Minden szó nélkül csupán mozdulatokkal és zenével megrázó erejű hatást gyakorolt Margarete Wallmann berlini táncosportja. Minden mozdulatuk tökéletesen kifejező volt. Különösen

nagy sikere volt Paluccának, a kiváló drezdai táncművésznőnek, akiről a nagy német újságok, mint igazi táncseniről emlékeztek meg. A legelső német táncművésznő, Mary Wiegman művészetének bemutatására, nem került sor a kongresszuson. Ugyanis München város sok millió költséggel az új művészi tánc részére egy új színházat épített, amely azonban nem készült el idejére s felavatása július végén lesz.

A magyar származású Rudolf von Labán, a híres táncreformátor is részt vett a kongresszuson, de művészetét Bayreuthban fogja bemutatni, ahol a Wagner-ünnepi játékok táncát rendezi. A táncbemutatók során frappáns hatást váltott ki a gyermekek mozgáskorusa. Az egyik gyermek elindított egy játékos ösztönből fakadt, be nem tanult mozgásfolyamatot, a többi spontán fűzte tovább. Ez természetesen nem volt művészi teljesítmény, de elbájoló, eredeti volt és életderűtől sugárzott. A kongresszus elhatározta, hogy oda fog hatni, hogy a mozgás- és a tánc a nevelés egyik alapeszközévé legyen, mint volt a helléneknél.

A kongresszuson 80 lap képviseltette magát. Ez a széleskörű érdeklődés és az az alaposság, az a tudományos felkészültség, amellyel a kérdéseket megvitatták, biztatásul szolgálnak arra, hogy sikerüljön fog a kitűzött célok realizálásával járó akadályokat legyőzni és így közelebb jutni egy szebb élethez.

Krausz Simon monumentális üzleti tervei Bucurestiben

KRAUSZ SIMON mint
KREUGER megbízottja

Az állami erdők kitermelési koncessziója.

A svéd gyufakirály rátette kezét a román erdőkre — Külföldi kézben a sómonopólium

A Budapesten megjelenő „Tőzsdei Kurir” mai száma részleteket közöl Krausz Simon bucuresti-i utjáról, amiről egyébként tegnap mi is megemlékeztünk.

Krausz Simon, — írja a nevezett lap — tíz nappal ezelőtt megjelent Bucurestiben, a miniszterelnökségen. Lugojanu államtitkárnál. Ez déli 11 órakor történt. Délután 1 órakor már az egész város tudta, hogy egy romániai erdőkoncesszióról tárgyalt. Délután Krausz Simon megjelent Popovici pénzügyminiszternél. Este már tudták, hogy ezt az erdőkitermelési koncessziót nem a maga, hanem a svéd gyufakirály, Kreuger Ivor számára akarja megszerezni.

Másnap Maniu Gyula tanácskozott Mihalache földművelésügyi miniszternél s ekkor már megtudtuk, hogy a legközelebbi kormánytanács foglalkozni fog a koncesszió kérdésével.

Harmadnap megjelent Krausz Simon Mihalache földművelésügyi miniszternél és Wolff Jenő nevű ur társaságában. Délután már tudtuk, hogy Mihalache magáévá tette Krausz Simon egész erdőkitermelési tervét s hogy azt nagyon előnyösnek tartja a román állam számára.

Negyednap hosszas tanácskozás Kreuger, Popovici, Pompiliu, Joanitzescu, Lugojanu között.

Ezen a konferencián a tervet teljes egészében, a kormány által eszközölt javításokkal, letárgyalták és azt Kreuger Ivor magáévá tette.

E tervhez szerint a román állam évtizedekre menő állami erdőkitermelési koncessziót ad Kreugernek és pedig Krausz Simon útján, aki birtokosa a kormány által benyújtott opciónak. A koncesszió tartamát, az erdőterületek neveit még nem ismerik Bucures-

tiben, de azt hiszik, hogy az összes állami erdőségekről van szó. Annyit is tudunk már, hogy a koncesszióval kapcsolatban Kreuger egy 15 millió dolláros kölcsönt nyújt az államnak, amint ezt a gyufamonopóliumok ellenében tenni szokta.

A kitermeléssel kapcsolatban nem kevesebb, mint negyvenezer famunkás jutna kenyérhez és harminchét hatalmas üzem alaku. De még ennél is többet jelent az a tény, hogy maga a koncesszió eszméje Krausz Simoné.

II. Károly király, az uralom átvétele után azonnal referáltatott magának erről a koncessziótervezetről. Mihalache személyesen referált őfelségének.

A királytól való távozása után Mihalache azonnal összehívatta az erdőintézőség (Casa Autonoma Paduriilor) vezetését s azonnal munkába adta a tervezetet, amely még a jövő hét folyamán teljesen feldolgozott állapotban kerül a csütörtöki minisztertanács elé. Ezen a fontos minisztertanácsban maga Károly király fog elnökölni.

Egyidejűleg újból kísért — s ugyancsak Krausz Simon ötletéből — a romániai sómonopóliumnak külföldi kézbe való adásának terve. Arról van szó, hogy Krausz Simon egy tekintélyes és előnyös kölcsön fejében megszerzi a romániai sókitermelés monopóliumát, amely eddig állami jövedékszámbe megy s az államnak azért nem jelent tekintélyes jövedelmet, mert nincs kellően kiaknázva s nincs modern kezelésben. Krausz Simon erre nézve már szakértőket is hozott magával s egész apparátust mutatott a kormány embereinek s a jövedéki vezetésnek, akiknek segítségével sikerülne megátvinni, vagy átvétetni ezt a fontos állami jövedéket is.

— Természetesen.

— Akkor figyelmeztetnem kell hogy a törvények szerint a bíróság asztalára kell tenni a bűnjeleket. Hol vannak a bűnjelek? Az elnök és az esküdtek zavartan neznek egymásra. Végre az elnök megszólal:

— A bíróság kötelességszerűen meg akart győződni róla, hogy a palackokban valóban szeszesital van-e, mert anélkül nem hozhat megnyugtatóan marasztaló ítéletet.

Az agrárreformról szóló könyvek voltak Oprea János Aradon lefoglalt csomagjaiban

A temesvári kereskedelmi és iparkamara tisztviselőinek érdekes nyilatkozata — Még mindig mesterségesen táplálják Opreát, akinek ügyében szombaton dönt a tábla vádtanácsa

TEMESVÁR, július 18. Oprea János és Arzenovici Gyula ügyében még mindig nem határozott a Tábla vádtanácsa, mert a szüneti tanácsot tegnap is más ügyek tárgyalása foglalta le és a döntés, amit olyan nagy érdeklődéssel vár a közönség, szombat délelőttre maradt.

Érdekes afféris volt Opreának az Aradon elfogott két postai csomagja miatt, amelyet Bernben tartózkodó öccsének, Oprea Joachimnak szállítottak el. A két csomag már elment Temesvárról, amikor a hatóságok tudomást szereztek róluk és azonnal értesítették Vulpe Konstantin aradi vezetőügyészt, hogy az aradi vasúti állomáson igyekezzék megakadályozni, nehogy a csomagok a határontúlra jussanak. Nem tudni, a hatóságok milyen tartalmat sejtettek a csomagban, de az bizonyos, hogy az Aradról visszaküldött két kis láda tartalmát tegnap nézték meg, de eddig arról semmi közlést nem adtak ki a sajtó számára. A csomagok tartalmáról azonban tegnap privát helyről pozitív felvilágosítást adtak. A kereskedelmi és iparkamara tisztviselői azt állítják, hogy a csomagokat ők készítették el és hogy azokat Oprea még csak nem is látta. Oprea János ugyanis levelet kapott legfiatalabb fivéréől Bernből, aki éppen doktorátus előtt áll, hogy disszertációt akar csinálni a romániai agrárreformról és erre bátyjától, mint kamarai elnöktől kér segédmunkákat. Ezt a levelet Oprea odaadta a kamarai tisztviselőknek, akiket megkért, hogy keressenek ki kölcsönképen néhány ilyen segédforrást s azt küldjék el fivére oimére. Amikor a könyveket már becsomagolni készültek, azokról egy jegyzéket készítettek és azt aláírták elnökükkel, hogy elismeri ezeknek a könyveknek a kölcsönvételét. Ezután a csomagot a kamara egyik szolgálója vitte ki a várnhoz, ahol átvizsgálták annak tartalmát, majd itt plombálták le, aztán utnak indították.

Oprea János egészségi állapotát illetően a Bánáti Szanatórium orvosai kijelentették, hogy a beteg szív működését még most is orvosságokkal kénytelenek erősíteni és különösen a táplálkozás kérdése áll még mindig nagyon rosszul és Opreát

Internatul pt. fete evrei
Izr. Leányinternátus
felvevő a jövő tanévre bennlakó rendes és magántanulókat. Állandó felügyelet, correpetálás és elsőrendű orth. kóser ellátás. Orvosi, correpetálási és ellátási díjak egy tanévre 23,800 Lei. Mellekdíjak nincsenek. — Prospektust kívánatra küld: Steiner Izr. Leányinternátus Arad.

Barabás Béla dr. az Aradi Közlöny útján szerezte meg egy régi magyar dal szövegét

ARAD, július 18. Egy héttel ezelőtt Barabás Béla dr. az Aradi Magyar párt elnöke az Aradi Közlöny „Fórum” című rovatában felhívást tett közzé, amelyben egy régi magyar dal szövege iránt érdeklődött és kérte azt, aki esetleg emlékszik a szövegre, juttassa el hozzá. A felhívásnak meg lett a kívánt sikere. A mai napon levelet kapott az Aradi Közlöny Szászvárosból. A levél írója: Braun Mór, a szászvárosi Transylvania-szálloda üzletvezetője, aki emlékezetből leírta a dal szövegét. Azt írja, hogy Szászvárosban egy jó cigányprimás van, aki le is tudja kívánatra kottázni az ének dallamát is. Ha Barabás Béla dr. hozzáfordul, készségiel megszerzi a kottát is.

Az annyira keresett dal egyébként 12 strófából áll és befejezése a következő:

Aradi vár, aradi vár, halál tölgye
Hires magyar hősöknek a temetője
Viruljanak halmaidon sirvirágok
Felejthetetlen legyen az ő világuk.

A szöveget és levelet továbbította Barabás Bélának.

A Graf Zeppelin Friedrichafen fölé érkezett

BASEL, július 18. A Graf Zeppelin délután háromnegyed hatkor elrepült Basel felett. Friedrichafenből jelentik: A Graf Zeppelin este fél nyolckor megjelent a város felett. A léghajó a kedvezőtlen szelek miatt egyelőre nem tudott leszállni.

Amikor az esküdtszék elfogyasztja a bűnjeleket

Bírósági operette a prohibíciós Amerikából. Ha nincs bűnjel, fel kell menteni a vádlottat.

NEWYORK, július 18. Az Egyesült-Államok Columbus városában tartották és bíróság elé állítottak egy Frank Oldwyn nevű embert alkoholcsempészésért. A prohibíciós rendőrség ugyanis névtelen levélben arról értesült, hogy Oldwyn nagymennyiségű palackosított rejteget a házában. Házkutatást tartottak nála és valóban találtak 45 üveg sört, még pedig nagyon jó márkájut. A rendőrség lefoglalta bűnjelként a kívánatos italt s a minap megtartott tárgyaláson ott pompázott az esküdtszék hosszú asztalán a 45 üveg, nemes tartalmával és hivatkodóan diszes címkéjével. A vádlott kihallgatása után az esküdtszék elnöke felállt és a következő kijelentést tette:

— Noha a vádlott nem tagadja, amint hogy nem is tagadhatja, hogy a negyvenöt palack állítólagos szeszes italt az ő házában találta meg a rendőrség, az esküdtszéknek mégis lelkiismereti kötelessége, hogy meggyőződjön róla, miszerint valóban szeszes italokat rejtgetnek-e ezek a palackok? Az esküdtszék ennek megállapítása végett visszavonul.

Az elnök intézkedett, hogy a palackokat vigyék be az esküdtek szobájába, azután társai elvonult, magára hagyva a vádlottat, védőt, hallgatóságot... Multak a negyedórak, a félórak, a teremben már mindenki türelmetlen volt, de az esküdtek csak nem jöttek vissza. Végre jó másfél óra után kinyílt az ajtó és bejött az elnök, nyomában az esküdtek. Nagyon jókedvűek voltak valamennyien. Az elnök megkezdi enunciacióját:

— Minthogy Frank Oldwyn beismerte...

— Bocsánatot kérek, az elnök ur az ítéletet akarja kihirdetni? — szakította félbe a védő.

Csokonai Vitéz Mihály ükunokahuga, a vak költő Budapesten él

Csokonai Vitéz Gizella költeménykötetéhez Herczeg Ferenc írt előszót. — Beszélgetés a nagy költő kései rokonával.

BUDAPEST, július 18. Kint a Herminaton, a vakok egyesületének intézetében él egy vak leány. Érdekessége? . . . Hogy verset ír. Vagy nem is. Inkább az, hogy rokona, leszármazottja Csokonai Vitéz Mihálynak. Így a kettő együtt alkalmas arra, hogy az újságíró kimenjen a Hermina utra és riportot írjon.

— Azonnal jön az igazgató ur. Tessék egy kicsit várni. Tessék helyet foglalni.

Ezzel a leány, aki ezeket mondta, furcsa körülményességgel ült vissza székére egy régmódi írógép elé. Egyik szeméről rögtön észrevettem, hogy hibás, a másik meg jellegzetes merevséggel üresedett maga elé . . . Szinte stilszerű — gondoltam pillanatra — a vakok Hermina-uti intézetében egy vak írógépkiszásony fogadja az embert.

Aztán a leány gépegni kezdett. Szerényen, halkán pötyögötte a billentyűket, mint aki fél minden nagyobb emóciótól. Önkéntelenül indiszkrét lettem és belepillantottam az írásba. Nyugodtan tehettem, hisz aki írta: nem látott, meglepetten maradtam állva. A vak leány vereseket gépelt.

A kérdézősködést belémfojtotta egy ur, aki bevezetett dr. Tóth Zoltán igazgatóhoz. De ott bent az igazgatói irodában az volt az első kérdés: ki ez a vak leány aki verseket gépelt a másik helyiségben? Dr. Tóth igazgató szeméből elégedett és bizonyos mértékben büszkélkedő mosoly bujt elő a szemüveg mögül.

— A Gizikét tetszik gondolni? Hát bizony ő nagyon tehetséges leány. És ami a legérdekesebb: leszármazottja Csokonai Vitéz Mihálynak. Őt is úgy hívják: Csokonai Vitéz Gizella. Odament az íróasztalhoz, ahonnan, mint valami ritka kincset, kartonban, kéziratcsomót hozott elő. Csupa vers. Csokonai Vitéz Gizella költeménye.

— Most fogjuk kiadni — újságotla dr. Tóth igazgató — Ő még nem tudja. És tessék csak ide nézni: Herczeg Ferenc írt hozzá előszót.

Előbentesszi, „A vak leány éneke.” Ez az előszó címe. És utána meleg szép sorok. Kimegyek a másik irodába és odaülök Csokonai Vitéz Gizella mellé. Roppant elfogódott, szinte alázatos. Isterem ez az első interjú. Nagyon szépen és okosan akar beszélni.

— Szegény apám — kezd — jobban el tudta volna mondani önnek, a rokonságot a költővel. (Aljandóan így emlegeti régi rokonát: a költő) Ugy tudom, hogy én a költő nagyatyja testvérének vagyok egyenes leszármazottja.

— Szóval olyan ük-kuzinja Csokonai Vitéz Mihálynak.

A késő kuzin elmosolyodik.

— Körülbelül — mondja halkán — én különben Hajduszoboszlón születtem 95-ben és másfél éves koromban Pesterzsébetre kerültem szüleimmel. Apám a Generalinál volt tisztviselő. Most halt meg néhány hónapja. Két éves koromban sarlachba estem. Mások kigyógyultak belőle minden kellemetlenség nélkül. Ennekem utóhatásként megbetegedett a szemem. Megoperáltak és teljesen megvakultam.

Nem panaszként mondja. Egyszerűen, hidegen, szinte magától értetődően. Mintha arról beszélne, hogy megnőtt a haja, vagy levágta a körmet.

— Először az István-uti intézetbe kerültem: folytatja Csokonai Vitéz Gizella. — Ott nyolc évig tanultam. Ez, tudja, körülbelül annyi, mintha négy polgárit végez az ember. Tizennyolc éves koromban ita vagyok itt. Már tíz éves koromban írtam verseket. Persze olyan diákosokat, Tóth igazgató ur akkor tanárom volt. Mindig kaptam tőle egy „kitűnőt” ha írtam egy szép verset. És azóta is mindig írok.

Mondom, hogy olvastam most belőlük egy párat. Megszakit.

— Ő, kérem szépen tudom én jól, hogy ezek a versek nem arathatnak olyan sikert, mint azokéi

akik látnak. Nem is csoda. A mi életünk olyan csendes, olyan más mint a többieké. Majdnem naiv. Ne künk oly kevés az élményünk és hogyan lehetne írni marandót, nagyot élmény nélkül. Nálunk nincs semmi külsőség és a mi eseményeink, a mi belső történéseink oly idegenek mások számára. Mindig Maeterlinck jut eszembe, ha a mi világunkra gondolok.

— Olvasott tőle?

— Hogyne. Megvan Braille-ban. És megvan Ady is Babits is. Persze csak nemrég óta. Én még inkább Aranyon, Tompán nevelkedtem. Azt hiszem meg is látszik a kifejezőmódomon.

A német ipar meghódítja Indiát

Nagyarányu terv az India-Németország közötti gazdasági kapcsolatok kifejlesztésére — Buknak az angol gyapotgyárak — Letartóztattak 17 diákleányt Kalkuttában

Londonból jelentik: Egy kétszáz német gyárból álló csoport külkereskedelmi vállalatot akar létesíteni az India-Németország közötti gazdasági összeköttetés kifejlesztésére. A vállalat egész Indiát behálózna és Indiából jelentékeny mennyiségű nyersanyagot szállítana Németországba.

Londonból jelentik: Bombayban ismét 14 gyapotgyár szüntette be a munkát, aminek folytán 40 ezer munkás veszíti el kenyerét.

Londonból jelentik: Kalkuttában tizenkét 17 női főiskolai hallgatót letartóztattak, mert

Arról beszéltek, hogy elviszem egy pár sorát és megjelentetjük a lapban. Például ezt.

ANYÁMHOZ.

Te sírsz anyácskám azért mert nem látok? gyengéd sziveden ez ütött sebet?

Ó ne csüggedj! A szívnek az nem árthat, ha kifelé nem látnak a szemek.

Kiknek a lelkük tárva minden szépre, reményben, hitben akik gazdagok:

Ha külső épséggel bár nem is bírnak szenvedve is ők igen boldogok.

mert éreznek egy külön szent világot . . . anyácskám ne sírj azért mert nem látok!

Nagyon megőrül neki. De aztán elszomorodik egy kicsit. Most sajnálja komolyan és fájdalmasan, hogy nem lát, hogy nem tudja majd elolvasni a verset a lapban. Nem szól semmit, csak hallgat. És maga elé mered. Azt hinné az ember, hogy most néz. És lát.

*óthy Ernő.

Öt felebbezést adtak be a temesvári városi tanács megalakulása ellen

Érdemtelenégi indítványok. Kitogást emeltek Stan Vidrighin CFR-vezérigazgató ellen

Tegnap járt le a városi nagytanács megalakulása elleni felebbezési határidő. Öt felebbezés érkezett be, valamennyi majdnem az utolsó napon. Az első felebbezést Zárje György dr. és Nácóra György dr. adták be. A második felebbezés benyújtója Tieran Sándor, aki érdemtelenég címen felebbezett Oprea János kereskedelmi és iparkamarai elnök, Balta Coriolan dr. Temesvár megválasztott új polgármester és Schmitz Ferenc dr. alpolgármester ellen.

A felebbezés szerint Balta Coriolan dr. és Schmitz Ferenc dr. a Timisiana igazgatóságában mint a város kiküldöttei szerepeltek és ebből minőségben nem védtek meg kellőképpen a város érdekeit. Ugyancsak érdemtelenég címen megfelebbezt a tizenkét kommunista tag megválasztását és pedig azért, mert a király nevének említésekor nem keltek fel és ezzel elmulasztották a hódolat köteles megnyilvánulását megadni. Kéri Vidrighin Stan CFR vezérigazgató mandátumának megsemmisítését, mert Vidrighin vezérigazgatói minőségéből kifolyólag összeköttetésben áll Te-

mesvár várossal.

A kommunisták is benyújtották kontesztációjukat, amelyben érdemtelenégi kifogást emelnek Oprea János, Balta Coriolan dr. és Schmitz Ferenc dr. ellen. Leyritz Árpád kommunista városi tanács tag a maga részéről függetlenül nyújtott be kontesztációt és megtámadja Vidrighin Stané mandátumát, akinek szereplése a városi tanácsban összeférhetetlen. Hajdu Frigyes dr. ellen azon az alapon emel összeférhetlenségi kifogást, hogy ügyésze az Elgibának és üzleti körülményekből kifolyólag kerülhet érintkezésbe a várossal. Az ellenvetéseket a revíziós bizottság Hermann-Hadan-Darabantiu-tanácsa fogja július vége, vagy augusztus eleje felé tárgyalni.

— Kisiklott a turnuseverini személyvonat. Bucurestiből jelentik: A Turnuseverin-Piatra Olt-i személyvonat kisiklott. A mozdonyvezető idejében fékezett, úgy, hogy emberéletben nem esett kár.

Valamennyi világvárosban óriási sikerrel adták

LILIAN HARVEY-nek

ezt a remekbe készült hangos filmjét, amely

DÉLSZAKI VADVIRÁG

oim alatt a **CENTRAL-MOZGÓ** egyik legnagyobb attrakciójaként indul a mai napon.

Ebből a szerepből fogja csak igazán megtudni, hogy ki is az a Lilian Harvey. E film nivójához méltó a pótműsor is, amely Benjamin Gigli és Marion Talley-nek **Lammermoori Lucia** című operából. egy duettje

Soha sem lesz többé ilyen alkalma, ha nem nézi meg most a rövid ideig szereplő

NEGER PICCANIES revue szenzációs előadását

a Marospartti vendéglőben

Csak jövőre készül el az Arad—Temesvár közötti országut

Marsieu dr. prefektus nyilatkozata — Milyen stádiumban van az aradmegyei állami utak kijavitása

ARAD, július 18. Ismeretes, hogy a megye vezetősége akciót indított azon állami utak kijavitása érdekében, amelyek az Aradmegyében lebonyolódó forgalom szempontjából fontossággal bírnak. Az állami utak javítása kérdésében beszélgetést folytattunk Marsieu Justin dr. megyei prefektussal, aki a következőket mondotta:

— Az Arad—Temesvár közötti országutat teljesen új alapokra fektetik a földet felássák és a kavicsot erősen lehengerelik. A munkálatok már folynak, azonban csak januárra várható az építés befejezése, úgy, hogy a közönség csak a jövő évben fogja az újonnan renovált országut előnyeit élvezni. Az Arad—Nagyvárad közötti ut egy részét, az Arad—Zimánd szakaszt már kövezik, míg az Arad—Nagylak közötti ut fele már készen, a másik fele jövőre készül el. A legnehezebben megoldható probléma az Arad—Soborsin közötti ut rendbehozása, mert Paulisnál egy három kilométeres szakaszt egy méterrel kell feljemejni, ami egyelőre nem vihető keresztül, úgy, hogy ezzel még várni kell.

Befejeződött az aradi vizsgálat a Dobrescu-féle erdőpanama ügyében

A mezőgazdasági tanács irattárában több okmányt foglalt le Stanescu vizsgálóbíró, aki ma éjszaka elutazott Aradról — A nyomozás érdekében titokban tartják az okmányok terhelő adatait

ARAD, július 18. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy tegnap reggel váratlanul megérkezett Aradra Stanescu vizsgálóbíró, aki tudvalevőleg a csiki erdőpanama ügyében folytat vizsgálatot. Az ilfovi törvényszék vizsgálóbírája Ludosaru aradi vizsgálóbíróval és Jancu Traian rendőrigazgatóval több aradi pénzintézetet látogatott meg, hogy beszerezze azokat az adatokat, amelyek Dobrescu volt államtitkár ügyében világosságot derítenek. Az aradi vizsgálat oroszlanrészre a volt jószágigazgatósági palotában működő Agrártanács irattárának áttanulmányozására terjedt ki. Az Agrártanács ugyanis nem azonos a Mezőgazdasági Kamarával, mert az utóbbi a megye adminisztrációjához tartozik, viszont az Agrártanács a földművelésügyi miniszteriummal áll összeköttetésben.

Az Agrártanács irattárának vizsgálata ma délben nyert befejezést. A vizsgálat eredményéről az Aradi Közlöny munkatársának csupán annyit sikerült megtudni, hogy Stanescu vizsgálóbíró több olyan okmányt foglalt le, amely kapcsolatban áll a Dobrescu-féle erdőpanamával. Azt azonban a további nyomozás érdekében a legnagyobb titokban tartják, hogy ezek az okmányok milyen mértékben terhelik Dobrescu volt államtitkárt, vagy a vele összeköttetésben állott más aradi állami tisztviselőt. Stanescu vizsgálóbíró az aradi vizsgálat eredményéről mindössze annyit árult el, hogy az Agrártanács irattárában lefoglalt okmányokat magával viszi Bucurestibe, mert csak a dossziárban helyettfogaló okmányokkal való összehasonlítás után állapítható meg, hogy a felmerült gyanúkok megfelelnek-e a valóságnak. Stanescu vizsgálóbíró ma éjszaka utazik vissza Bucurestibe.

Elegáns urakként csempészték ki Arad-megyéből a kivándorló földműveseket

Az aradi prefektus hivatal szenzációs utlevélpamamát leplezett le — Az áruló nyakkendő — Felfüggesztették Bucur Viktor megyei tisztviselőt — Bűnvádi eljárás indul

ARAD, július 18. Szenzációs visszaélést leplezték le a napokban az aradi megyeházán. Mint ismeretes, amióta sorban leplezik le az utlevélpamamákat, szigorú ellenőrzés alá került az utlevélkiadás és úgy Aradon, mint Aradmegyében minden utlevél a megyei prefektúrán megy keresztül. Néhány nap óta a prefektusi kabinet érdekes felfedezést tett. Észrevette ugyanis, hogy az utóbbi időben feltűnően sok jólöltözött ember kér utlevelet egész Európára az egyes aradmegyei községekből. A prefektus ezért figyelni kezdett és egy nap egészen érdekes felfedezést tett.

Pár nappal ezelőtt történt: a kabinet kezébe került két jólöltözött curtici-i ember utlevélkérvénye és közelebről megtekintve a kérvényekhez csatolt fényképeket, azt vették észre, hogy mind a két férfi azonos kabát, azonos szimpla keménygallér, sőt azonos nyakkendő van. Most már megindult titokban a vizsgálat, amely szenzációs eredménnyel járt. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a jólöltözött emberek mind földművelők, akiket egy megyei tisztviselő öltöztetett fel, hogy kijátszhassák a kivándorlást ellenőrző bizottság éberségét. A kormány ugyanis főképpen az ipari munkások franciaországi kivándorlását segíti elő és földműveseknek nem ad engedélyt a Franciaországba való kivándorlásra. Számos aradmegyei földműves azonban mindenáron ki akart vándorolni és ebből igyekezett magának keresetet birtosítani Bucur Victor aradmegyei tisztviselő.

Bucur ur jól tudta, hogy az Európára szóló utleveleket az aradi prefektúra is kiadhatja. Ezért elegánsan felöltöztette az Aradra bejövő és hozzáfutó parasztokat, akiket a kérvényeket adott az egésznek, mintha az illető családi

ügyben utazna, vagy pedig egyszerű kéjutazást tenne Európa egyes országaiban. Az egyes parasztoktól a tisztviselő 2000—2400 lej kijárási díjat vett fel, ezenkívül pedig lefizette velük a 660 lejes bélyegilletéket is, anélkül, hogy a kérvényhez mellékelte volna a bélyegeket. A vizsgálat a két curtici-i paraszt ügyében megállapította, hogy a parasztok magukkal hoz

Az új egészségügyi törvény csökkenti Aradon a hatósági orvosok számát

Kétféle hatósági orvos fog működni. — Hat kerületi orvos helyett két egészségügyi és három városi orvos. — Két hónapon belül be kell zárni az aradi nyilvános házakat. — Cucu Vazul dr. nyilatkozata.

ARAD, július 18. Az aradi városi főorvosi hivatal két nap óta behatóan tanulmányozza az új egészségügyi törvényt, amelynek érdekes részleteiről ma számolt be az Aradi Közlöny. Egész sereg új rendelkezést tartalmaz az új törvény, amely lényeges változtatásokat fog hozni Arad egészségügyi hivatalaiban. Ugy a városi, mint a megyei főorvosi hivatalokat át kell szervezni, ami mindenesetre hónapokig fog eltartani.

A városnát az orvosi szolgálatok két ágra oszlanak az új rendelkezések értelmében. Lesznek egészségügyi orvosok és kerületi, illetve városi orvosok. Aradon két egészségügyi orvos lesz, azzal a hivatással, hogy a betegségek megelőzésén dolgozzanak, tehát preventív intézkedéseket fogantossanak. A második kategória a városi orvos. Ebből három fog Aradon működni, miután a törvény szerint minden 30000 lakásra egy városi orvos esik. Ez az intézkedés a hatósági orvosok számának csökkentését jelenti Aradon, ahol eddig hat kerületi orvos működött, míg ezen kívül összesen öt orvos lesz, két egészségügyi és három városi. A városi orvosok hivatása főképpen a szegénysorsu betegek kezelése lesz.

Beszélgetést folytattunk dr. Cucu Vazul városi főorvossal az új törvény végrehajtása ügyében.

— Most tanulmányozom a törvényt — mondotta a főorvos — amelynek végrehajtása

ták fényképüket, — természetesen rendes művoltokról készítve — amelyeket azonban Bucur nem talált jónak és felöltöztette ügyfelét, egy aradi fényképészhez vitte őket, aki új felvételt készített róluk, most már megfelelőbb módon.

A visszaélés kipattanása után Bucur Victor nyomban felfüggesztették állásától és megindult ellene a fegyelmi vizsgálat, annak megállapítására, mióta foglalkozik a parasztoknak Franciaországba való kicsempésztésével és milyen, eddig még fel nem derített visszaéléseket követett el. Egyben a prefektúra megtette a bűnvádi feljelentést is az aradi ügyészségen, amely megindította az ügyben a vizsgálatot.

a jövő költségvetési évben történik meg, miután nem tudjuk ebben az évben keresztülvinni a szükséges átszervezést. Egyes intézkedéseket — így a nyilvános házak bezárását is — még az idén hajtjuk végre. A nyilvános házak tulajdonosainak az orvosi hivatal egy-két havi időt ad helyiségeik bezárására. Ezenkívül több fontos rendelkezést a közeljövőben hajtunk végre.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL: Premier. DÉLSZAKI VADVIRÁG. Hangos vígjáték a közönség kedvencének Lifian Harvey-nek legjobb alakítása Igo Sym közreműködésével. Ufa produkció. Ezt megelőzi Benjamin Gigli és Marion Talley duettje a Lemmermoori Lucia c. operából. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek s ugyanakkor az ajtók bezáratnak.

SELECT: 5 és 7 órakor.

MODERN fél 10 órakor: Premier. A SORSJÁTÉKA. Nagy kiállítású keleti dráma hindu színészekkel. Főszerepekben: Himansu Ray és Seeta Devi.

ELITE: Utoljára 5, 7 és negyed 10 órakor. SIKOLY AZ ÉJBEN. Izgalmas kalandor dráma, a világhírű Rin Tin Tin csodakutyával a főszerepben.

GRADISTE: Utoljára 7 és 9 órakor. DIANA. Életkép a napoleoni háborús időkből. A főszerepeket Olga Tschéhova és H. AD. v. Schlettow játsszák.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
ELŐFIZETŐINKNEK,
valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárkora utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik

H I R E K

A haldokló pénz

Bemegyünk az aradi cégbírósdghoz.

— Kérem szépen, be szeretnék nézni az iktató rejtelmeibe. Tudni szeretnék, milyen változásokat jelentenek be ma a cégbírósnál? Bejegyeznek-e új cégeket, tulajdoni változásokat, megszünéseket? Mi a statisztika? A statisztika a forgalom tükré és az ujság az életé.

— Ugyan kérem, hetek óta, nem is igaz, hónapok óta nincsen semmiféle forgalom.

Bemegyünk a telekkönyvbe.

— Kérem szépen, meg szeretnék nézni, hogyan fogynak az aradi házak. Ki vesz házat, kinek van rá pénze, ki ad el házat, kinek nincsen pénze? Általában, milyen a forgalom, hogyan mozog a pénz és a tulajdon, mert tessék tudni, a statisztika nagyon érdekes. A statisztika a forgalom tükré és az ujság az életé.

— Ugyan kérem, hetek óta, nem igaz, hónapok óta nincsen itt semmiféle forgalom. Az az egyholdas szántó, meg a vályog viskó ott, a Buzsákon, nem forgalom.

Bemegyünk a...

Nem, nem megyünk be. Miért? Miért ismét és századszor elhallgatni, hogy áll és stagnál minden, hogy sehol semmi mozdulás és hogy az egész mozgás, amely az uccákon nyílt és elönti a terek horizontját, nem egyéb, mint talmi fény és pompa, hazugság és álarc, ostobaság és vergődés.

Egy bizonyos: elérkeztünk ahhoz a mély ponthoz, amelyben már annak sincsen értéke, amiért az élet túlekedése zajlik. A pénz is értéktelen, a pénz is nulla, hiszen a pénz sem tud önmagával mit csinálni.

Nem alapít már üzletet, nem vesz ingatlant, nem mozdul és vándorol, nem tervez és épít. Hever a pénz és álmosan tesped, mert minden mozdulás halálát jelentené. Rabságban senyved, ott buvik meg a páncél és faszekrények, a ládafiák és szalmaszákok mögött és gazdája néha-néha, ha megnézi, nem ládja szomorú tekintetével, mint hajdan és egykoron, mikor cégek alapultak belőle, gyárak és iparvállalatok, lakóházakat hozott és bérpalotákat, földet tett sajátunkká és tagokat, jószágokat és ékszereket, bőséget és boldogságot, hatalmat és hitet abban, hogy az emberi életet fílszerezni tudja.

Ma: pihen és piheg, mint haldokló a pá-lott ágyon és annak sincsen öröme benne, aki élete szépségét és verejtékét neki adta, hogy széppé és meglegedetté tegye ember öregségét, az emberét, aki megöregedett addig, amíg összehozta ezt a sok haszontalan lomot, amelyet ma még hályogos szeműek és bizakodók pénznek mérnek, nevezni.

— Előléptetések az aradi pénzügyigazgatóság-on. A pénzügyminiszter a legutóbbi előléptetések során az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselőiről sem feledkezett meg. Glava György delegált sub-adminisztrátort véglegesítette állásában. Muntean Viktor, Daibucut Anton és Schöner Ferenc csoportfőnököket pedig szolgálati főnökökké léptette elő. Az előléptetett főtisztviselők régi megbízható emberei az aradi pénzügyigazgatóságnak, így Aradon mindenütt nagy örömmel fogadták a pénzügyminiszter rendelkezésének híreit.

— Két új autóbust vett át a város. A város autóbuszállománya ma ismét két kocsival szaporodott. Ma vett át a város két új autóbust, amivel a városi autóbuszok száma huszra emelkedett. A két új kocsit a főtérfi forgalomba állítják be.

— Magyar repülő új rekordja. Budapest-ről jelentik: Bernád Mátyás repülő alezredez két magyar rekordot állított fel ma délelőtt a budaörsi motor nélküli repülőtérén. Gélya nevű géppél. Bernád az időtartamot 55 percre, a magassági rekordot 240 méterre javította. Az eddigi időtartamrekord, amelyet ugyancsak Bernád alezredez tartott, 38 perc, a magassági rekord, amelyet Hefty Frigyes tartott, 150 méter volt.

A mai nagyszerű strandidő változatos küzdelmet teremtett az Aradi Közlöny szépségversenyén

Több mint 12.000 szavazat érkezett be — A közönség örömmel fogadta az Aradi Közlöny újabb kedvezményét: a kettős szavazat-szelvényt

ARAD, július 18. Ma végre újra felvirradt a strandolónak, a júliusi nap izzó kemencévé varázsolta a várost és mindenki, aki csak tehette, sietett a Maros vizébe. Az aradi strandok zsufolásig megteltek és a standszépségek teljes udvarukkal felvonultak az Aradi Közlöny szépségversenyének küzdőterére. A harc ismét kemény és változatos volt, amit bizonyít az a szavazatózón, amely ma estig az Aradi Közlöny kiadóhivatalát elárasztotta. Több, mint tizenkétezer szavazat futott be hozzánk a mai napon, ami eklatáns bizonyítéka annak, hogy strandszépségversenyünk iránt az érdeklődés állandóan fokozódik. És ha nem csal a prognózis, a harc még mindig nem érte el tetőfokát.

A ma beérkezett szavazatokból a következő strandszépségek kaptak nagobbszámú szavazatot: Reichel Lulu körülbelül 1000, Vigh Ibolyka 800-on felül, Aszlán Baba kb. 500, Róth Klári kb. 600, Brunner Káci kb. 600, Kornis Margit kb. 500, Tamásdan Octavia kb. 500, Fischl Róbertné kb. 500, Scharfstein Mancsi kb. 500, Zsuzsó Biri kb. 500, Sepsy Sándorné kb. 400, Vajda Mancsi kb. 300, Jahl Marcsi 300, Diószeghy Józsefné 300, Szigethy Baba 300, Hajnal Babi 300, Heller Olga 300, Farkas Mariska 300, Sándor Mancsi 300, Pécskán: Heim Klári 600, Molnár Jolánka 500, Mang Médi 300, Kuliner Irén 300.

A felsoroltakon kívül nagyon sokan kaptak 200 és 150 szavazatot.

A közönség általános örömmel fogadta egyébként az Aradi Közlöny új kedvezményét, amellyel minden lapszámban máttól kezdve két szavazatszelvényt helyezett el, amivel lehetővé tette, hogy a lelkesedéssel küzdő lovak kétszeresre növelhessék kedvencük szavazatszámát. S ezt a kedvezményt — mint az eredményből látható — mindenki alaposan kihasználta. Előre megígérhetjük, hogy a jövőben is igyekezni fogjuk strandszépségversenyünket más kedvezményekkel is változatosabbá és érdekesebbé tenni.

A verseny mai állása egyébként a következő:

Vigh Ibolyka	6335	Marian Aranka	520
Aszlán Baba	5916	Szőmörkényi Magda	520
Kornis Margit	3924	Kelemen Irma	472
Vajda Manol	3378	Kárpáthy Irén	470
Reichel Lulu	3182	Comsa Baba	436
Tamásdan Octavia	2947	Rosenzweig Kári	371
Székely Klári	2845	Stoian Marika	356
Brunner Káci	2156	Kónya Mancsi	330
Roth Klári	2078	Nádassy Erzsébet	328
Halmos Bözsi	2036	Anerkan Lucy	295
Sepsy Sándorné	1974	Welszberger Márta	280
Barbura Iris	1727	Duftner Rózsi	256
Fischl Róbertné	1726	Gartner Olga	252
Jahl Marcsi	1726	Mados Juliska	250
Scharfstein Mancsi	1671	Scharfstein Emma	242
Vas Boriska	1572	Nyári Anikó	240
Szabó Olga	1410	Grosz Klára	235
Szigeti Baba	1345	Brenner Sárika	220
Joanovics Györgyi	1200	Friedmann Ili	220
Diószeghy Józsefné	1187	Valatin Lili	215
Sucu Jánosné	1038	Paulini Róbertné	207
Kabdebó Imi	1036	Czégka Baba	205
Hajnal Babi	1025	Berár Ilonka	198
Heller Olga	982	Weinfeld Mariska	181
Vértes Cella	976	Eperter Nusi	177
Birkenheuer Sacy	972	Berger Pólika	172
Kluger Duli	895	Diamant Olga	156
Farkas Mariska	845	Hoffmann Baba	156
Silberer Sacy	828	Noszkay Manyika	135
Meiszner Gyuláné	726	Scharfstein Ella	120
Bartók Irénke	693	Oravetz Ili	102
Vikol Magduska	675	Altmann Boriska	100
Bock Hermanné	672	Braun Hildegard	98
Lócs Maca	672	Belgram Kató	95
Sándor Mancsi	672	Götz Imréné	87
Zsuzsó Biri	637	Bakk Imréné	76
Vulcu Mici	578	Simon Pirike	67
Molnár Nori	537	Stancovici Sporanta	51
Bosányi Edith	520	Mikó Anri	50

PÉCSKA:

Kuliner Irén	1537	Elias Lili	572
Mang Médi	1456	Kovács Ica	272
Heim Klára	1256	Reiner Anri	175
Molnár Jolánka	736	H. Jankó Rózsi	120
Uglesity Olga	625		

Megrendelt kelengye kiállítás Ruttkay & Botye cégnél

Arad, megyeházzal szemben.

— Házasság. Melczer Anny (Marosvásárhely) és Weinerth Imre (Arad) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szökött fegyenc és rendőrök véres harca Ausztráliában. Londonból jelentik: Az ausztráliai Adelaidban négy megszökött fegyenc az uccán formális harcot folytatott az őket üldöző rendőrökkel. A fegyenc autót igyekeztek menekülni, a csendőrök pedig ugyancsak autót követtek őket. Még mielőtt a rendőrség autója utolérhette volna a fegyencet, mind a két gépkocsi felmondta a szolgálatot. A rendőrök hosszas hajszá után, két fegyencet elfogtak, a másik kettő egy gazdátlan autót újra elmenekült, de az egyik forgalmi rendőr később ezeket is lelőtte.

— Aradi urileány tragikus halála. Egy fiatal virágzó élet szűnt meg ma Aradon Gróf Ibi, Gróf László aradi kereskedő leányának elhunytával. A feltűnő szépségű, kedves Gróf Ibit nagyon sokan ismerték Aradon és ismerősei most megrendülve, őszinte részvétellel állnak meg a gyászos ravatal előtt. Gróf Ibi holttestét a Str. Cosbuc (Wesselényi-ucca) 57. számú gyászházban ravatalozták fel és 19-én délután 6 órakor kísérik örök pihenőre.

— Rohamosan emelkedik Angliában a munkanélküliség. Londonból jelentik: Az alsóház felhívására a kormány a munkanélküliek biztosításának alapját határozatilag 50 millióról 60 millióra emelte fel. A munkaügyi miniszter kijelentette, hogy az alap felemelésére a munkanélküliség rohamos emelkedése miatt van szükség. A baloldali pártok erősen támadták a kormányt politikája miatt.

— Halálozás. Arad kereskedőársadalmának egyik általánosan ismert tagja, Probst Dezső ma délután két órakor elhunyt. Temetése vasárnap délután hat órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Károlyi Mihály Londonban. Londonból jelentik: Károlyi Mihály ma Londonba érkezett.

— Gyilkolt egy elmezavart nagyidai birtokos. Kassáról jelentik: A nagyidai határban mezei munkások közben Kissó János birtokos elmezavarában leütötte öccsét, majd rátámadt azokra, akik le akarták fogni. Az egyik munkás küzdelem közben súlyosan megsebesült.

— Autóbusz-szerencsétlenség Kassa közelében. Kassáról jelentik: Egy autóbusz, amely Kassáról Gölnichányára szállítja az utasokat, lezuhant. Nyolc utas könnyebben, egy pedig súlyosan megsérült.

— Tűz Fibus községben. Ma déli két órakor az aradmegyei Fibus község telefonon értesítette az aradi tűzoltóságot arról, hogy a községben tűz ütött ki és segítséget kért. Nyomban kirobogott a motoros fecske, Fibus községben több szalmakazal égett lánggal és a helyszínre érkezett aradi tűzoltóság hamarosan eloltotta a tüzet, amelynek husz szalmakazal esett áldozatul. Az aradi tűzoltók délután 3 órakor érkeztek vissza Aradra.

LEGUJABB.

Kiáltványt intézett a néphez a német kormány

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány ma kiáltványt intézett a német néphez, amelyben a kormány kifejezi, hogy a parlamentet azért kellett feloszlatnia, mert megtagadta azokat az eszközöket, amelyekre a német állam-

nak feltétlen szüksége van. A kiáltvány felhívja a nép figyelmét a szeptember 14-ére tervezett választásokra, amely alkalommal magának a népnek kell döntenie a saját sorsa felett.

— A Deutsch Rundfunk legújabb száma ismét nagyszerű illusztrációkkal és tartalommal jelent meg. A kimerítő európai rádióműsoron kívül a husz év előtti kaliforniai rádiózásról, a salzburgi Mozarteumról, a szovjet rádiópropagandáról hoz érdekfeszítő cikkeket.

FILM KÖZLÖNY

A „Délzaki vadvirág” sajtóbemutatója

A német UFA filmgyár produkciója ez a hangos film, amely egy Borneo-szigetere elszármazott fehérbőrű leány Európa utáni nosztalgiját rajzolja meg.

Lilian Harvey művészi alakítása az elragadóan pajkos Dolly szerepére teremt. A fiatal leány szülei korán elhaltak s így árván, elhagyatva maradt a Borneo-szigetek egyik ültetvényén. Régi vágya az volt, hogy megismerhesse Európa tobzódó életét. Naiv fantáziája rózsás színekbe burkoita az ó-világ bünnös csapongásait s mint egy távoli délibáb csalóka fénye után, egy ismeretlen, titkos erő vonzotta lelkét az öreg Európa felé. Temperamentumának fiatalos héve, tapasztalatlanságának élszánt merészsége életét jelentős forduloponthoz juttatja. Elhatározza, hogy az első Európába induló hajóra szökik. Nemsokára egy német hajó indul vissza Hamburgba, Dolly terve sikerül. Kalandos körülmények között elrejtőzik a német gőzösön, amely gyors iramban száguld a nyílt tenger felé. Igo Syms, a hajó tulajdonosának. *Brunsnak* szerepében kitünő partnernek bizonyul. Vig epizódok tragikuma teszi hangulatossá a tengeri utat. Bruns és Dolly között gyengéd érzelmek ébrednek, amelyek a tenger magányos romantikájában mély szerelemmé érnek. Az érdekes keretek közé szorított bonyodalom könnyű kibontakozásra talál, melynél a happy-end képezi a téma rapszodikus végakkordjait. Kellemes estét tölt el a szórakoztató film mellett a mozilátogató közönség.

— Újabb letartóztatások a budapesti építkezési panama ügyében. Budapestről jelentik: Az építkezési panama ügyével kapcsolatban újabb letartóztatások várhatók. Az ügyészség ma több előkelő építésznél rendelt el házkutatást, amely, hir szerint, érdekes eredménnyel is járt.

— Újabb 11 halottat hoztak felszínre a Kurt-bányából. Boroszlóból jelentik: A Kurt bányából ma tizenegy halottat hoztak felszínre. A munkásokat kőzetomlások miatt be kellett szüntetni. A bányában még 35 halott van.

— Halálos szerencsétlenség Budapesten. Budapestről jelentik: A Múzeum-körut és Rákóczi-út sarkán Sipőtz András 47 éves jegyző fel akart szállni a villamosra, azonban a kerekek közé esett. A mentők életveszélyes állapotban a kórházba szállították, ahol az operációs asztalon meghalt.

A Kellog-paktum az Interparlamentáris Unió előtt

LONDON, július 18. Az interparlamentáris unió mai értekezletén a Kellog-paktum egyes következményeivel foglalkozott. *Grotz* Gusztáv magyar képviselő angol nyelven beszédet mondott. Kijelentette, hogy a Kellog-paktum a nemzetközi jog korszakalkotó megváltoztatását jelenti. Az a megállapítás, hogy nem lehet ma háborút viselni, mindenesetre azzal a konkvenciával jár, hogy meg kell teremteni a béke lehetőségét. Az a fontos azonban, hogy a paktumot hozzan alkalmazták.

Magyar szobrászművész mintázza meg Károly királyt Marosi Timár János nagy sikerrel Bucurestiben

BUCURESTI, július 18. Marosi Timár János szobrászművész, Strobl Alajos tanítványa, aki Mária királynő és néhai Ferdinand Király szobrait mintázta, 17 román művész

között megnyerte a Davila-díjat és megbízást kapott Károly király, Maniu miniszterelnök és Vaida belügyminiszter szobrainak megmintázására.

Lindner Armin szerény, visszavonult életet élt Budapesten

Mielőtt elutazott Budapestről, aziránt érdeklődött, mikor indul a temesvári vonat

BUDAPEST, július 18. Az *Aradi Közlöny* budapesti munkatársa tegnap érdeklődött az *Imperial*-szállodában, ahol Lindner Armin két napon keresztül tartózkodott és több érdekes felvilágosítás birtokába jutott. Lindner Armin körülbelül egy esztendővel azelőtt kereste fel először ezt a szállodát és azóta ahányszor csak Budapesten járt, mindig ott szállt meg. Most meglehetősen visszavonult életet élt. Gusztáv nevű fiával együtt egy szerény, csendes udvari szobában lakott, ritkán járt el hazulról. Az a

hir, hogy szakállát levágatta, nem felel meg a valóságnak.

Lindner Armin szerdán este a szálloda portásánál érdeklődött, hogy mikor indul a legközelebbi vonat Temesvár felé. Amikor azt a felvilágosítást kapta, hogy másnap reggel fél tizkor, akkor felhívta a portás figyelmét arra, hogy másnap már nyolc órákor költse fel. Ez meg is történt és Lindner Armin tegnap reggel el is hagyta a szállodát. Tegnap délután már a budapesti államrendőrség detektívjei érdeklődtek a szállodában Lindner után.

Borzalmas tájfún és földrengés pusztított Japánban

Több ezer ember halt meg. Vonatokat döntött fel a vihar. A katasztrófa méreleiben megközelíti a tíz év előtti pusztulást

TOKIÓ, július 18. Japán egy részét olyan borzalmas tájfún és földrengés pusztította végig, amelynek méretei megközelítik a tíz év előtti katasztrófát. A tájfún Korea irányába vonul és utjában falvakat, városokat pusztított el, embertömegeket követelt áldozatul. Kiu Ski u község teljesen eltűnt a föld színéről, Korea szigetén szintén elpusztult egy falu,

lakósaival együtt. Burmában a földrengés ötvene embert ölt meg. Nagyobb áldozatokat követelt a tájfún, amely robogó vonatokat döntött fel. A földrengés és a tájfún pusztításairól részleges jelentések nem érkeztek még, de az eddigi adatok szerint több ezer ember lelte halálát.

Előrehaladott idény miatt

Óriási

árredukció

a DERBY cipőüzletben

Dacia kávéházzal szemben.

Okvetlen tekintse meg kirakatainkat mielőtt cipőszükségletét beszerezné.

— Öngyilkos aradi kéményseprősegéd. Tegnap estefelé hét órákor Müller Jenő aradi illetőségű kéményseprősegéd öngyilkossági szándékából zsirosszódaoldatot ivott az egyik Hajó-uccai nyilvános házban. A kéményseprősegéd eszméletlenül állapotba esett, amikor a mentőket éresítették. Müllert szállították a kórházba, ahol gyorsnormosást végeztek rajta és így sikerült megmenteni az életnek. Miután magához tért, kihallgatták. Elmondta, hogy öngyilkosságának oka, hogy szerelmes Horváth Böske prostituáltba, akit feleségül akart venni. Szülei természetesen ellettek a házasságot és e végből akarta magát eldobni az életet.

— Marconi újabb sikeres kísérletel. Rómából jelentik: Marconi jachtján ma újabb kísérleteket végzett a drótnélküli telefontal és sikerült neki Malbournéval hosszabb beszélgetést folytatni.

— Különös haláleset Arad határában. Tegnap este az aradi bábaképző klinikára beakarták szállítani Tac Pál hontsori gazda feleségét. A gazda felesége áldott állapotban volt. Az asszony meg akart szabadulni a terhességtől s valamilyen házi szert vett be, amelytől súlyosan megbetegedett és állapota egyre rosszabbodott. Tegnap Tac Pál kocsira tette feleségét, hogy behozza Aradra. Az asszony legyengült szervezetét az ut azonban annyira megviselte, hogy amint Arad határába értek, egyszerre nagyon rosszul lett és meghalt. A különös halálesetbe beavatkozott a rendőrség is, mivel Arad területén történt. Tac Pált kihallgatták, aki nem tudott fevíágosítást adni, hogy a felesége honnan jutott a szerhez. Az aradi rendőrség utasította a gurahonci csendőrséget, hogy vezessék be a nyomozást ebben az ügyben.

— Porrá égett egy vagon gabona Lippa mellett. Lippáról jelentik: Lippa határában ma hajnalban egy vagon gabona teljesen porráégett. A csendőrség megindította a nyomozást, mert az gyanu, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

— Nem tartóztatták le Tordai Antalt. Mint az érdélyi lapok megírták, a temesvári utlevélpanamával kapcsolatosan több letartóztatás történt. Többek között arról is beszámoltak, hogy Tordai Antal volt jegyző is az ügyészség fogházába került. Tordai Antal ma délután megjelent szerkesztőségünkben és megcáfolta a róla elterjedt híreket. Kijelentette, hogy ezen ügyvel kapcsolatosan soha letartóztatásban nem volt.

SPORT KÖZLÖNY

Propaganda-proficsapatként felélesztik a régi Kinizsit

A temesvári proficsapat ügynökei megjelentek Budapesten és Debrecenben, hogy a román footballsport régi erőit visszaszerezzék

ARAD, július 18. Az egész közép-európai sajtót bejárta az a hír, hogy a temesvári sportemberek erősen sajnálják legendás hírű csapatuknak, az Európaszerte rettegett Kinizsinek felbomlását és tevékenyednek talpraállításán. De nemcsak maguk a temesváriak sajnálják ennek a félelmetes hírű csapatnak az összeomlását, hanem mindenki, aki erdélyi és romániai, mert ennek a csapatnak a széthullása a romániai sport fellegvárának felégesését jelentette. A Kinizsi széthullása után, az összes neves, aktív sportolónk külföldre távoztak. Mintegy három csapatra való legjobb futbalistáinkat veszítettük el, egy sereg más sportágbeli versenyzőnkön kívül.

Az utóbbi időben, de különösen Károly király hazatérése után, akció indult meg egy profi futbalcsapat létesítésére, amelynek Temesvár lenne a székhelye. Először Ripensia néven akarták megalakítani ezt a csapatot. Meg is indultak a részvényjegyzései a profialakulatnak. Legujabban ez az elv csak annyiban változott, hogy ez a csapat a régi Kinizsi nevet viselje és játékosai a régi nagy Kinizsiből verbuválódjanak össze. A csapat leendő játékosait már ismertette az Aradi Közlöny is, különböző híradások nyomán.

A leendő csapat körül valóságos szenzációkat robbantott ki a budapesti Sporthirlap. A Sporthirlap azt közli, hogy az egykori Kinizsi vezetők: Ormay Ottó és Lázár Kornél, a jelenlegi temesvári pénzügyigazgató, Magyarországon járnak és megkezdték a csa-

pat játékosainak összetoborzását. Elsősorban a Debrecenbe származott két Kinizsi játékosal. Telekyvel és Semlerrel tárgyaltak. Rajtuk kívül még komoly tárgyalásokat folytattak — a lap szerint — Tencerrel és Berkessyvel. De ehez hasonló hírek keringenek Auer, Ströck és Baráthy nevével kapcsolatban.

A lap szerint a játékosok hatalmas lelépési díjakat, állást, vagy traíkjogot és nagy fizetést kapnának, mint hivatásos futballisták. A Temesvárott szervezendő proficsapat egyetlen lenne Romániában és gyakorlatban ugy szerepelne, mint Románia örökös bajnoka. A bajnokságban nem is venne részt, hanem az országot reprezentálná nemzetközi mérkőzéseken és propaganda mérkőzéseket játszana az ország nagyobb városaiban.

Természetesen nem lesz könnyű dolog ezeknek az idegenbe származott fiúknak a visszahódítása, de ahogy mi ismerjük Lázár Kornél vaskeztét — valóra fog válni. Mi a magunk részéről a legnagyobb örömmel üdvözljük az egész elvet, csak hogy ebben a pillanatban még nem tartottuk időszerűnek, amikor országunk sportja ezer, meg ezer sebből vérzik.

Ezért Románia sportéletének mementójaként kell megemlítenünk, hogy a román egyetemes sportot nemcsak az újjászülető Kinizst kell, hogy reprezentálja. Tessék talpra állni mindenütt és tervszerű munkával dolgozni, hogy előbb ismét elérjük és aztán túlhaladjuk azt a nivót, ahol már egykor az ország sportja állott

A szervezkedést nemcsak maguk a temesváriak végzik, hanem az ottani sporthirlapírók is résztvesznek abban. A kollégium vezetői és néhány sporthirlapíró már vasárnap meg is kezdte az önkéntesen magukra vállalt misszió teljesítését. Vasárnap elsősorban Aradra látogatnak el a temesvári sportkorifeusok, hogy itt is megalakíthassák az övékével hasonló szervezetet. De nemcsak hozzánk jönnek el, hanem vasárnapról vasárnapra Erdély nagyobb városait járják végig, hogy mindenütt megalakíthassák ezt az intézményt, amely hivatalosan lesz a jövőben Erdély labdarugó életét irányítani.

Aradon hatalmas érdeklődés előzi meg az összejövetelt, amely vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Fehér Kereszt éttermében. Természetesen jelen is lesznek az összes aradi futball szakosztály vezetők ezen az értekezleten és így remélni lehet, hogy a biztosra vehető megalakulás után nemsokára megkezdődik a munka és virágozni fog ismét Arad országszerzte híres labdarugó sportja.

Amikor Wardener báró országos magasugró rekordot állított fel Aradon

ARAD, július 18. Az „Aradi Közlöny” röviden beszámolt arról, hogy Wardener Iván báró, a magyar atlétika egyik kimagasló alakja meghalt. Az ellunyt atléta báróról munkatársunk érdekes adatokat szerzett be egy aradi szereplésével kapcsolatban — A régebbi generáció sportemberei még emlékezni fognak, hogy 1909-ben a nyurga Wardener báró Aradra rándult és résztvett augusztus 30-án az AAC országos atlétikai versenyén. A szimpatikus megjelenésű báró ekkor még mindössze 17 éves és hetedik gimnázista volt. Már tizenöt éves korában szeniorversenyeken vett részt a kivételes képességű fiatal atléta.

A szövetségnek nem volt semmi baja Wardener báróval, amikor egymás után aratta a nemzetközi diadalokat. De amikor az aradi versenyen 185 cm-rel országos rekordot ugrott, a szövetségi ellenőr nem hagyta kihirdetni az eredményt, mint országos rekordot, azzal a megjegyzéssel, hogy

Ma, szombaton este 9 órakor a Nyári Szinkörben

Mayer Kató és László Andor

felléptével

Tommy és Társa,

operett 3 felvonásban.

Uj rendezés. Betétzámol.

Jegyek 20—100 lejjig d. e. 10-1 ig és d. u. 4-7-ig a teli színház pénztáránál, este 8-tól a helyszínen.

Wardener bárónak nem volt joga szenior versenyen résztvenni, mert még középiskolás. A kijelentés nagy meglepetést keltett. De minden hiába volt a leghatározottabb ur, a szövetségi megbízott kijelentette, hogy nem lesz rekord, mert egy gimnázista fiatal ahhoz, hogy országos rekorder legyen. Ezzel a ma nevétségnek tűnő kijelentéssel elintézték az ellunyt báró első rekordját.

A tehetséges atlétát azonban nem keserítette el az eset és amint szenior lett, 191 centiméterrel olyan rekordot állított fel, hogy az tíz éven keresztül díszje volt a magyar rekordlistának, amíg azt Gáspár Jenő, a götthorgeri kis olimpász győztese meg nem javította 193 centiméterre. Ezt a rekordot, mint az újabb generáció is tudja, Kés márk y Kornél javította 196 centiméterre.

O Uruguay gyengén startolt a világbajnoki tornán. Uruguay—Peru 1:0. Montevidéoból jelentik: A világbajnoki tornán ma startolt az otthonában játszó kétszeres olimpiai győző: Uruguay. Első ellenfele a Románia reprezentatív legénysége által biztosan legyőzött perui válogatott volt. A mérkőzést az uruguayak csak lokálpatrióta közönségük segítségével nyerték, nehezen 1:0 arányban.

O Megkezdődött a Davis Cup döntője. Párisból jelentik: Ma délután kezdődött meg az 1930. évi Davis Cup döntője. Mint ismeretes, Európát Olaszország képviseli az U. S. A. ellen. Az első mérkőzést Allison (U. S. A.) játszotta Stefani (olasz) ellen, a két nagyszerű képességű játékos több, mint három óráig küzdött egymással és a győzelem a szerencsebb amerikaiak jutott ki 4:6, 6:4, 8:6, 8:10, 6:3 arányban. A másik összecsapás, De Morpurgo—Lott, — 6:3, 7:9 — egy-egy nyert szett állásnál félbeszakadt sötétség miatt.

O Magyar sikerek az egyéni katonatiszti „Európa” kardvívó bajnokságban. — A bajnoki címet Piller György nyerte. Ostendéből jelentik: A katonatiszti Európa vívóbajnokságok befejezéséül megtartott egyéni kardbajnokság szép magyar sikert hozott. A magyarok az előmérkőzések során, már pompásan szerepeltek, úgy, hogy a kilences mezőnyű döntőbe 7 magyar mellett, egy-egy lengyel és olasz került. A bajnoki címet a magyar Piller György nyerte. Az ismeretlen lengyel Laszkovszky második helyre küzdötte magát. Az olasz Amselni negyedik lett.

O Belgiumot is legyőzték a magyar vízipólók. Magyarország—Belgium 4:2 (1:0). Antwerpenből jelentik: Magyarország válogatott vízipóló csapata a Párisban 5:2 arányban megnyert franciák elleni mérkőzés után Belgiumba utazott, ahol Antwerpenben 4:2 (1:0) arányban győzte le Belgium reprezentánsait. Magyarország ezuttal kilencedszer mérkőzött Belgiummal és a találkozó sok mérlege ezzel a mérkőzéssel együtt a következő: hat győzelem, három vereség és 39:26 gólarány.

O Magyarország nyerte a katonatiszti kardcsapatbajnokságot. Ostendéből jelentik: A katonatiszti Európa-bajnokságok kardcsapat elődöntőjében Magyarország—Görögország ellen 16:0 arányban győzött. A csapatban Uhlyarik, Nagy, Ibrányi és Maszlay vívott. A magyar—holland kardcsapat elődöntőben Magyarország 9:1 arányban győzött. Rády, Piller és Uhlyarik 2. Maszlay három győzelmet szerzett. A kardcsapatbajnokságok döntőjében Magyarország Lengyelország ellen 10:6-ra győzött. Nagy és Rády 3, Piller és Maszlay 2 győzelmet szerzett. Magyarország Hollandia ellen 14:2 arányban győzött. Nagy, Ibrányi 4, Maszlay és Uhlyarik 3 győzelemmel. Magyarország Olaszország ellen 11:5 arányban győzött. Piller 4, Uhlyarik 3, Nagy és Rády 2—2 győzelmet szereztek. Olaszország Lengyelország ellen 12:4, Olaszország Hollandia ellen 12:4 és Lengyelország Hollandia ellen 13:3 arányban győzött. A magyar csapat minden tagja tudásának javát nyújtotta. Különösen Piller vívót briliáns formában.

Footballintézők kollégiuma alakul Aradon

Temesvári kezdeményezésre vasárnap lesz az alakuló értekezlet.

ARAD, július 18. Kétségtelen, hogy Románia agonizáló sportéletének reneszánszát jelenti II. Károly király hazatérése. Mialatt öfélése külföldön volt, a sport magára hagyatva vegetált egyik napról a másikra, de ahogy Károly király belépett az országba, mintha megrázkódott volna a letargiába merült román sportélet. A közelmúltban megindultak a diplomáciai tárgyalások, hogy ismét felvehessük az összeköttetéseket Magyarországgal és minden irányban megindult valamilyen nyire a céltudatos munka.

Most ismét egy örömet keltő hírről számolhatunk be. Mint ismeretes, Temesvárott megalakult a futball intézők kollégiuma. Eme elnevezés alatt nem kell egyebet értenünk, minthogy a temesvári futbalcsapatok vezetői összetofiak, hogy karöltve reorganizálják labdarugó sportjukat és együttesen védjék meg közös érdekeiket. A temesváriak figyelmet keltő szervezkedésüket nem akarják helyi jellegűvé tenni, hanem azt országossá akarják kiépíteni.

INGYEN KAPJA

6 hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. augusztus 1-től számítjuk.

SZINHÁZ IRODALOM MŰVÉSZET

Kiadták az első színházi koncessziót

Kovács Imre kapta bucaresti-i magyar színház létesítésére. — Szombaton döntenek az erdélyi koncessziók felett.

BUCURESTI, július 18. Bejárta a sajtót az a hír, hogy Kovács Imre volt oradeai és szatmári szinigazgató Bucurestiben magyar társulat megszervezésére koncessziót kapott. A hírt nyomban utána megcáfolták, de úgy látszik mégis csak igaz, mert amint most Bucurestiből jelentik Rebrcanu Livius színházügyi államtitkár 3644—1930. szám alatt iktatott döntésével előzetes engedélyt adott Kovács Imre szinigazgatónak, hogy Bucurestiben állandó magyar színházi együttest állít-

hasson fel. A ma kelt rendelet értelmében Kovács Imre szinigazgató akkor kapja meg a végleges színházalakítási engedélyt, ha bemutatja a színházi együttese részére leszerződött tagok névsorát.

Az új bucaresti-i magyar színház igazgatója ma az előzetes engedély birtokában Kolozsvárra utazott, hogy a bucaresti-i magyar színház részére szükséges tagokat leszerződtesse.

A hat erdélyi színházkoncesszió kérdésében csak szombaton történik döntés.

* Egész Arad ott lesz a ma esti előadásban a nyári szinkörben, ahol hosszú idő után egy, a jó időkre emlékeztető ragyogó operett-előadást fognak élvezhetni. A Tommy és társa kerül színre az idei évad legbájosabb és legszebb zenéjű operettje. A címszerepet Mayer Kató játssza, aki evvel a szerepével már Kolozsvárt és Nagybányán is meghódította. László Andor Arad régi kedvenc bonvivánja játssza Fred Hoodot és a sok betétszám között el-

enekli a Kékmazur híres függöny előtti áriáját is. A kis Eleonor szerepét Mayer Papi a gyönyörűhangú gyermekprimadonna játssza. A többi főszerepet Horváth Mici, Berecz M., Kiss Mariska, Felhő Ervin, Csengeri I., Kassay, Kun stb. játsszák. A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel a helyi árak a rendezésnél is olcsóbbak 20—100 leig. Elővetel 10—15 leig és d. h. 4—7-ig a téli színház pénztáránál és este 8-tól a helyszínen.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Garoflid volt földművelésügyi miniszter érdekes nyilatkozata a mezőgazdaság kríziséről

A Neues Wiener Journal legutóbbi száma érdekes nyilatkozatot közöl Garoflid volt földművelésügyi miniszterrel. A volt miniszter arra az álláspontra helyezkedik, hogy az európai mezőgazdasági válságot csak úgy lehet megoldani, ha az európai államok belátják a vámunió szükségességét és ezzel veszik fel a küzdelmet a tengeren túli gabona betolakodása ellen. Garoflid rámutatott arra a körülményre, hogy Románia mint agrárállam milyen nagy mértékben járulhatna hozzá olcsó mezőgazdasági terményekkel Európa konszolidálásához, ha az exportlehetőségeket a súlyos vámok meg nem nehezítenék. A dunai államok agrárblokkját az európai vámunió egyik kezdeményezésének tekinti.

Három milliárd lejt veszített a CFR, mert nem nyilvános árlejtés útján vásárolt

BUCURESTI, július 18. A Lupta értesítése szerint a jövő héten minisztertanács lesz, amelyen olyan értelmű határozatot hoznak, hogy a CFR a jövőben csak nyilvános árlejtés útján szerzhetheti be anyagszükségletét és az árlejtést a legfőbb számvevőség fogja ellenőrizni. Az államvasut eddig hárommilliárd lejt veszített amiatt, hogy árlejtés nélkül szerezte be szükségletét.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819 lejt.

= Németország szervezkedik az új termés beszerzésére. Mint Berlinből jelentik, a német közlekedési minisztérium tárgyalásokat folytat egyes nagyobb tökecsoporthal az idei termés szükséglet beszerzésének finanszírozására. Ebben az akcióban a nemzeti bankon kívül résztvenne a Rentenbank-Kreditanstalt és a poroszországi szövetségi központ.

= Ismét megkezdődnek az osztrák—román gazdasági tárgyalások. Az osztrák köztársaság kormánya arról értesítette a Maniu-kormányt, hogy a június hónapban Bucurestiben megszaktott kereskedelmi tárgyalásokat hajlandó ismét felvenni. Kormánykörökből származó hírek szerint a tárgyalásokat augusztus hónapban Bucurestben folytatják.

= Hetipiac. A mai piaci árak a következők voltak: Tojás 1.60—1.70 lejt darabonként, kövér liba 220—240 lejt, sovány liba 190—115 lejt, kövér kacska 110—120 lejt, sovány kacska 45—50 lejt darabonként. Csirke 50—80 lejt, tyúk 90—120 lejt páronként. Tehén turó 12—16 lejt, juh turó 35—45 lejt kilogrammonként. Vaj kilogrammjára 120—140 lejt. Tej literje 40 lejt. Tej literje 6—7 lejt. Karalábé 2 darab 1 lejt. Karfiol fejenként 6—12 lejt. Ugorka 1 lejt darabonként. Zöldbab kilogrammjára 16 lejt. Burgonya kilogrammjára 2 lejt. Hagyma 2 lejt, fohagyma 15 lejt kilogrammonként. — A gyümölcs piac árai: Alma 8—10 lejt, cseresznye 16—18 lejt, körte 10—14 lejt, kajszin 18—20 lejt, szilva 8—10 lejt kilogrammonként. — A gabona piac árai: Régi buza 360—380 lejt, új buza 380—400 lejt, rozs 260—300 lejt, tengeri 300—370 lejt métermázsánként.

— Árlejtés a városi betonehid építésére. Ma tartották meg a nyilvános árlejtést a Holtmaroson keresztül a városligtnél átvezetendő betonehid építésére. Hét cég jelentkezett, ezek közül Vlatt István vállalkozó visszavonta ajánlatát, a többi hat ajánlattevő: Rossi és Pellegrini, aki 1 millió 227833 lejt kért a hid felépítéséért, Koch Károly 990000 lejt, Tritthaler Ferenc és Társa 840000 lejt, Steiner József 885000 lejt, Rác Emil 1 millió 30250 lejt és Szántay Lajos 1 millió 123000 lejt kért a munkálatért. A bizottság július 23-án dönt az ajánlatok felett.

Holnap fejeződik be Aradváros költségvetésének revidálása

A temesvári revíziós bizottság letárgyalja a költségvetés ellen benyújtott felelőzéseket. ARAD, július 18. Intenzív munka folyik két nap óta az aradi városháza kis tanácstermében, ahol — mint megírtuk — a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság Ianculescu-tanácsa vizsgálja felül Aradváros idei költségvetését. A bizottság már keresztülhaladt a költségvetés nagyrészén. Lucai Cornel dr. polgármester állandóan a kis tanácsteremben tartózkodik, hogy kellő felvilágosításokkal szolgáljon szükség esetén a bizottságnak, amely munkáját eddig teljes jóakarattal végezte. Előreláthatólag holnap délután fejeződik be a revíziós bizottság aradi kiszállása s akkor döntenek, jóváhagyják-e a város által előterjesztett költségvetést, sőt ekkor kerül sor a költségvetés ellen benyújtott felelőzések letárgyalására is. Holnap délelőtt a Ianculescu-tanács a városi gépzemekhez száll ki és át vizsgálja a gépzemelés költségvetését. Ianculescu tanácselnök ma délután hazautazott Temesvárra, ahonnan holnap reggel tér vissza Aradra.

Megkezdik a lippai villanyvilágítás kiépítését

A napokban megkezdik a tervezet kidolgozását.

LIPPA, július 18. Lippa város közönségének előreláthatólag nemsokára egy régi vágya fog valóra válni. Bocu Sever tartományi kormányzó kezdeményezésére rövid időn belül megkezdik a lippai villanyvilágítás kiépítését. Az előkészítő munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy holnap, vagy holnapután Lippára érkezik Königheim Zsigmond mérnök, a Bánáti Elektromos művek r. t. igazgatója és megkezdik a részletes terv kidolgozását a villanyvilágítás kiépítésére. A tervet elkészítése után nyomban bemutatja Bocu Sever kormányzónak, aki azt a kormányzóságnál működő szakbizottság elé utalja. A lippai tanács jövő héten szerdán foglalkozik a villanyvilágítás kérdésével és ezen az ülésen a tanács meghozza az építésre vonatkozó határozatot.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget!

Özv. PROBST DEZSÓNÉ szül. PAÁL ZSENI fájdalomtól megtört szívve tudatja, hogy a legjobb férj, illetve fiu, sógor, rokon és jóbarát

Probst Dezső

folyó évi július hó 18-án, délután 2 órakor, életének 45-ik évében, hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Felelőthetetlen drága halottunk földi maradványait f. évi július hó 20-án, délután 6 órakor fogjuk a felső temető halottas házából, előzőleg a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után a helybeli felső temetőben levő családi sírkertünkben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozatot a boldogult lelki üdvéért folyó évi július hó 24-én d. e. 9 órakor fogjuk a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az ezek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1930. július hó 18-án.

Probst Viktor és neje szül. Dreysier Julianna szülei. Kárpáti Károly és ifj. Probst Viktor testvérei. Özv. Probst Elemerné szül. Vitkay Emma; Kárpáti Károlyné szül. Joó Etta, ifj. Probst Viktorné szül. Paál Gizi, Faragó Alfréd és neje szül. Paál Margit, Paál László és neje szül. Stefan Mariska, Paál Árpád és neje szül. Szalontai Juci, Paál Albert, Paál Baba sógor és sógornő. Özv. Paál Gyuláné anyósa, Probst Elemér, Juci, Emma, Paál Aranka, Faragó Zsuzsika, Kárpáti Csillike, Zolika, Probst Mártika, Paál Árpika unokaöccsei és unokahugai.

LIMBECK, fabrica de costinguri si intreprindere de inormantari, P.ata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papírkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytözsde, volt Andrássy-tér 16. Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám, Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytözsde, Zöldtemplom-épület. Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

A jelzáloghitelezők kérésére ismét elmozdították dr. Rohan Demeter csődtömeggondnokot a Palcu Lázár-féle csődtömeg éléről

Tripon János ágrisi földbirtokos az új vagyongazdálkodó. — Ma délután adták át az új vagyongazdálkodónak a csődtömeget.

ARAD, július 18. *Palcu Lázár* pankotai szőlőbirtokos és bornagykereskedő csődtömegében újabb változás állott be. Mint ismeretes az elmúlt év novemberében az aradi törvényszék *Palcu Lázár* szőlőbirtokos és a hitelezők kérelmére elmozdította gondnoki tiszttségétől dr. *Rohan Demeter* világosi ügyvédet és helyére dr. *Hoffman* Lajos aradi ügyvédet nevezte ki. *Rohan* dr. az aradi törvényszék határozatát megfélembreztette a temesvári ítélőtáblához, ahol nem látták fennforogni azokat az okokat, amelyek szükségessé tették a csődtömeggondnok elmozdítását és éppen ezért *Rohan* dr.-t visszahelyezték tiszttségébe. A táblai határozatot viszont a hitelezők felelősezték meg és így végső fokon a legfelsőbb semmitörvényszék fog dönteni, hogy ki kapja a *Palcu Lázár-féle* csődtömeg gondnoki megbízatást.

Palcu Lázár hitelezői néhány héttel ezelőtt azonban újabb mozgalmat indítottak dr. Rohan Demeter elmozdítására. Dr. *Pap Tódor* az ügyvédi kamara dékánja a *Victoria* Takarékpénztár nevében dr. *Hoffman* Lajos aradi ügyvéd pedig *Brunner* Mária jelzáloghitelező nevében beadvánnyal fordult a törvényszékhez, amelyben a csődtörvény 99-ik paragrafusára való hivatkozással kérték dr. *Rohan Demeter* elmozdítását és új vagyongazdálkodó kinevezését. A *Palcu Lázár-féle* csődtömeg jelzáloghitelezői július tizenegyedikén gyűlést tartottak, amelyen egyhanguan *Tripon* János ágrisi földbirtokost választották meg vagyongazdálkodónak. A törvényszék jóváhagyta a jelzáloghitelezők választását. Ma délután fél ötkor utazik ki *Világosra Ionescu* törvényszéki bíró dr. *Rohan Demeter* csődtömeggondnokhoz, hogy a csődtömegre vonatkozó okmányokat és számadásokat átadja az új vagyongazdálkodónak.

Ötszáz kereszt buza égett el Szemlakon

A tüzet gyújtogatás okozta. — A zsidó lakosság attól fél, hogy a tűz antiszemita akció műve volt

SZEMLAK, július 18. Ma éjjel 3 órakor kigyulladt Szemlakon *Róth* Zsigmond udvarán a buzaakazal és teljesen leégett. Dacára annak, hogy segítség elég korán érkezett, víz hiányában semmit sem lehetett megmenteni és így *Róth* egész termése a tűz martaléka lett. Elpusztult kb. 500 kereszt buza 60.000 lej értékben. *Róth* ugyan kötött egy tíz éves biztosítást, általános biztosítást s így a buzája is biztosítva lett volna, de az ezévi díj már ápr. 1-én volt esedékes és mivel *Róth* fizetési zavarokkal küzdött, kért a biztosítási társaságtól fizetési haladékot még annak idején, de mind a mai napig választ nem kapott. S így kérdéses, milyen álláspontot foglal el a társaság és hogy megéri-e kárt? A tűz keletkezését minden valószínűség szerint gyújtogatás okozta. Sőt a zsidó lakosság attól fél, hogy antiszemita akció műve volt.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadvánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

FÜGGETLEN 35°. Levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 2961

M. TIZENKILENC°. Nem találkoztunk. Újabb levelem kérem mielőbb átvenni. Barna. 2978

ALKALMAZÁS.

INCASSORA férfi vagy nő felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2974

LAKÁS

UCCAI háromszobás, parkettás, fűdőszobás tiszta, szép lakás kiadó. Strada Turaului 3., nyári mozával szemben. 2978

KERESÉK egy üres különbejáratu szobát azonnali elfoglalásra. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2980

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, fűdőszobával kiadó. Str. Crisan 5. 2977

NEGYSZOBÁS modern lakás, augusztus 1-től kiadó. Str. Vladimirescu (Dobó-u.) 9. Bovebbet földszinten. 2719

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Kiadó

négyszobás, fűdőszobás, konyhás lakás élskamrával és pincével azonnali a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

BUTOROZOTT szobát keresek reggeli és ebéddel. Cimeket ármegjelöléssel „Ügyvédjelölt” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 2962

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor u.) 3. 800

HAROMSZOBÁS lakás fűdőszobával és stb. mellékhelyiségekkel, augusztus 1-től kezdve kiadó. Egyszobás lakás fűdőszobával és stb. mellékhelyiségekkel ugyanott és szintén augusztus 1-től kezdve kiadó. Megtekinthető: Str. Cosbuc 15. sz. alatt (volt Wesselényi-ucca 47.) 2976

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

ÜZLETEK.

GYÓGYSZERTÁRAT jobb forgalommal bérelnek Arad vagy Temesvár környékén. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2975

Butorok részletre kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügyelni! (Szabadság-tér) 10. szám.

BUDAPESTEN
az új „NEMZETI SZALLODA”
a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.
Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestés és tisztítóüzlet volt, azonnali kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ELLÁTÁS.

NYARALNI olcsón, jól csak reven Zichy-barlangban lehet, panzió 150.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÖNYVSZEKRÉNYEK, íróasztalok, 12 személyes ezüst evőeszköz, 12 személyes teás készlet, intarziás szekrények, Biedermayer szalon, antik asztalok, komódok, vitrinek, Schöberl-ágy, perzsa és gyári szőnyegek, fagyalt kanalak, antik ékszeresek, Biedermayer kredenc, bőröndök, modern ebédlő, hálóberendezések, szalónok, asztalok, fotelok, tükrök, díszlámpák stb. stb. igen olcsón eladó. SALGÓNÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

RÖVID PERZSABUNDÁKAT, VITRINEKET, ezüsttárgyakat, szőnyegeket, márkás porcellánokat, különböző dísztárgyakat, háztartási cikkeket stb. bizományba veszek Kívánatra házhoz megyek. SALGÓNÉ bizományi üzlet, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros, csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

INGATLAN.

Aradhoz
egészen közel fekvő magyar községben magánház tüzserűzlet és korosmával, 300.000 lejért, elbálozás miatt eladó. Bovebbet kiss Lajos „Uranul” irodájában, városnázával szemben, Bulev. Kagele Ferdinand 1.

A blaji hengermalomban

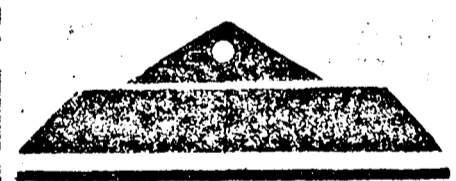
egy Dieselmotor, 4 malomkő, két pár henger, két szita és automatikus grizórlőgépek,

eladók.

Értekezni lehet:
Banca Centralanál, Cluj.

Ebédlő és hálószobák

olcsón eladó k részletfizetésre is
Mihaleczky asztalosmesternél,
Str. Trib. Dobra 5-7.
szemben a Hal térrel. Tanulók felvétetnek

A HIRDETÉS

beszél, meggyőz, eredményt hoz.

Minden vállalat, kereskedő célja: A régi összeköttetést megtartani, újat hódítani amit csak hirdetéssel érhet el

AZ „ARADI KÖZLÖNY” KIADÓHIVATALA

hirdetési ügyekben szakszerű tanácsal szívesen szolgál, megbizottja kívánatra felkeresi. Telefon 151.

